

Ang byggnadsminnesförklaring av soldattorp på fastigheten Häljarp 1:7 i Kållerstads socken, Gislaveds kommun

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) soldattorpet Hökabo på fastigheten Häljarp 1:7 i Kållerstads socken, Gislaveds kommun för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnadens planlösning får inte ändras.
3. I byggnadens rum får inte göras ingrepp i eller ändring av fast inredning. Till fast inredning hör bl a dörrar och dörrfoder, fönster och omfattningar, lister, golv samt spisar.
4. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet skall ske med material och metoder som är anpassade till byggnadens egenart.
5. Det område kring byggnaden som på bilagd karta avgränsats med streckad linje (s k skyddsområde) får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Området skall hållas i ett sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.
6. Vid förändringar av exteriören på byggnader inom skyddsområdet skall utformning, materialval och färgsättning anpassas till byggnadsminnet. Samråd härom skall ske med länsstyrelsen.

O KME BESLUT AF04994

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
551 86 Jönköping	Hamngatan 4	036-15 70 00 vx	036-12 15 58	3 51 76-7

1991-09-13

221-4994-90

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

Fastighetens ägare väckte i skrivelse till länsstyrelsen den 5 juni 1990 frågan om byggnadsminnesförklaring av den gamla ryggåsstugan i Hökabo.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Soldattorpet Hökabo uppfördes år 1710 och tillhörde rote nr 83 vid Norra Västbo kompani, Jönköpings regemente. Byggnaden är av timmer, sammanfogat medelst korsknutar övertäckta med knutlådor, och försedd med lockpanel. Den har fyra fönster av tvåluftstyp med en horisontell spröjs i varje båge. Fönstren är inte försedda med foder, men vattbrädor finns uppe och nere. Huvudingången har en pardörr med liggande panel. Fasaden är faluröd med vita fönster. Sockeln är låg och består av natursten. Det flacka taket är täckt med torv. Skorstenen är putsad.

Byggnaden inrymmer förstuga, stuga, kök och skrub. Innertaket är av ryggåstyp med tre längsgående stockar. Stugan upptar mer än halva husytan och är försedd med en stor murstock med öppen spis. Dörrbladen är av fyllningstyp med tre speglar. Väggarna i stugan är klädda med stänkmålade tapeter. Köket har en stor öppen spis och en bakugn.

Byggnaden har nyligen genomgått en föredömlig restaurering med bidrag av statliga byggnadsvårdsmedel. Arbetet omfattade iordningställande av spisar och murstock, byte av golvbrädor, renovering och byte av panelbrädor och fönsterbågar samt återställande av torvtak.

Gården Hökabo omfattar förutom soldattorpet ett böningshus från år 1888, tre ekonomibyggnader varav den största från år 1889, jordkällare samt en förfallen smedja.

Soldattorpet används för närvarande inte som bostad utan har närmast museal karaktär.

Länsstyrelsen har den 29 april 1991 upprättat förslag till skyddsföreskrifter, vilka godkänts av ägarna

Gislaveds kommun har i yttrande den 21 maj 1991 tillstyrkt förslaget till byggnadsminnesförklaring och skyddsföreskrifter.

1991-09-13

221-4994-90

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller

2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

Soldattorpet Hökabo är ett gott exempel på en enkelstuga från 1700-talets början. Det har endast undergått smärre förändringar, vilka inte inneburit någon förvanskning utan visar att byggnaden anpassats efter hand och att förändringarna utgör en del av byggnadens kulturhistoria. Byggnaden är dessutom mycket välbevarad och renoverad på ett föredömligt sätt.

Enligt länsstyrelsens bedömning har byggnaden - med hänsyn till nämnda omständigheter - ett så stort kulturhistoriskt värde att den får anses som synnerligen märklig och att den därför bör förklaras för byggnadsminne.

För byggnadens bevarande skall det av länsstyrelsen den 29 april 1991 upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer därvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningskyldighet gentemot ägarna. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förkommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaderna.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring

1991-09-13

221-4994-90

prövas av länsstyrelsen.

UPPLYSNING OM HUR LÄNSSTYRELSENS BESLUT KAN ÖVERKLAGAS

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten genom
skrivelse till länsstyrelsen - se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket
länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders
Franzén varit föredragande, har även avdelningsdirektör
Karl Anton Anderson, länsassessor Torkel Fagerlund och
länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.

Bo Landholm

Anders Franzén

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet, 2 ex, delg kvitto
Länsmuseet

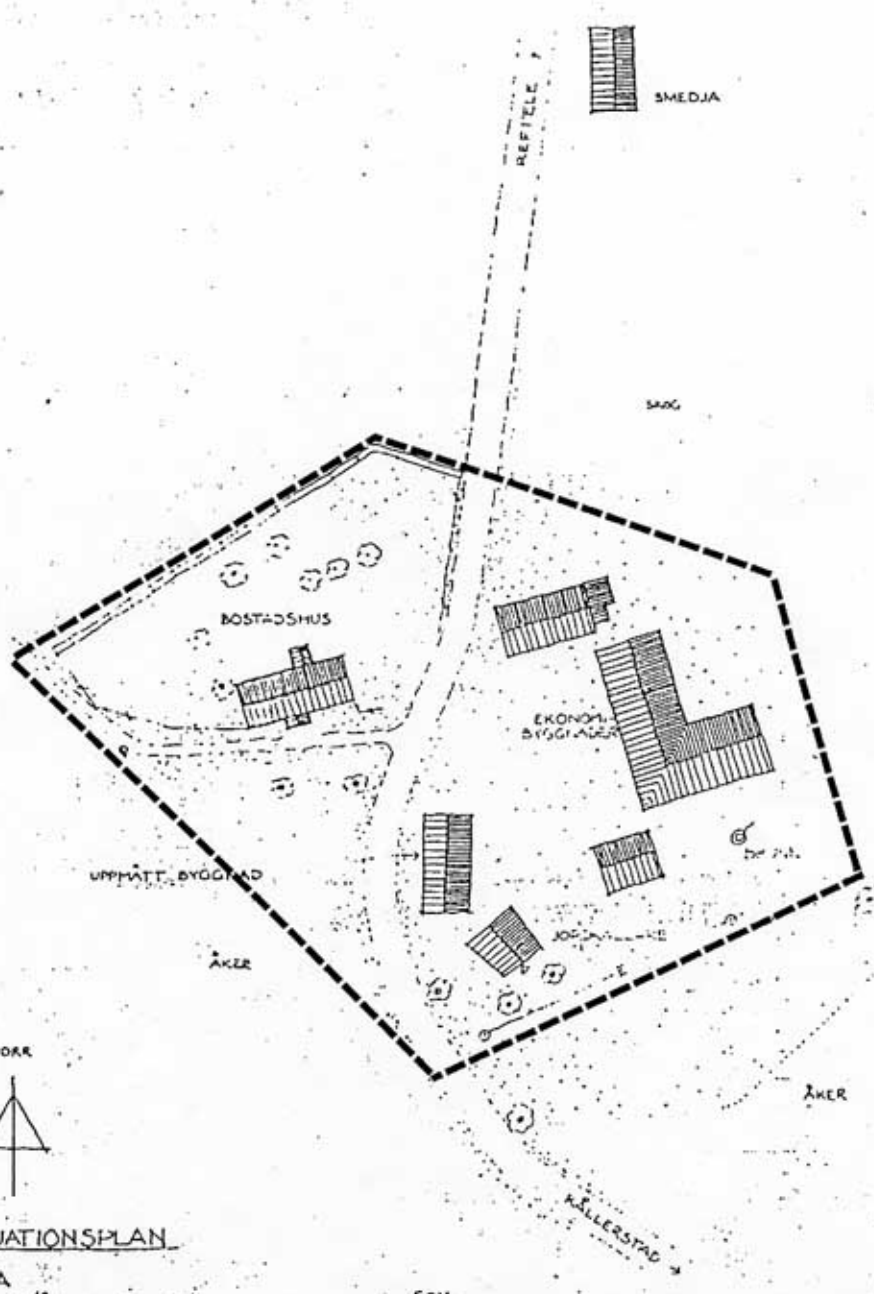
Gislaveds kommun, byggnadsnämnden + laga kraftbevis

"- , kommunstyrelsen

"- , kulturnämnden

Inskrivningsmyndigheten, laga kraftbevis

Kme

SITUATIONSPLAN

SKALA
 0 10 50M

